

**Комунальний заклад Львівської обласної ради
«Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»**

**ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації вчителів початкових класів
«НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ
УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ»**

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована
до затвердження на засіданні кафедри педагогіки
(*протокол № 5 від 29.05.2026 р.*)

Завідувачка кафедри

Д. Д. Біда

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою
(*протокол № 4 від 04.06.2026 р.*)

Голова науково-методичної ради

П. К. Хобзей

Розробники: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» (Матяшук В.П., кандидат історичних наук, доцент кафедри педагогіки КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», Банах О.В. ст. викладач кафедри педагогіки КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»).

Напрямок підвищення кваліфікації: сучасні підходи до національно-патріотичного виховання в початкових класах Нової української школи.

Термін дії програми: з 01.09.2026 до 20.02.2031 року.

Рецензент:

Новикова Ніна Іванівна, *Професор кафедри природничо-математичної освіти КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»*), *доктор педагогічних наук*, доцент

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність розроблення даної навчальної програми полягає в необхідності розвитку загальних і професійних компетентностей вчителів початкових класів, необхідних для ефективної організації сучасного національно-патріотичного виховання учнів згідно чинних нормативних документів та викликів часу. Важливість її зумовлена завданням формування української ідентичності молодших школярів, становлення їх патріотичної позиції, а також потребою консолідації українського суспільства через партнерську взаємодію з членами родин, розкиданих по всьому світу війною, розвитку власної свідомої громадянської позиції та захистом національних інтересів в умовах війни, необхідністю переосмислення змістового наповнення виховного процесу, розуміння патріотизму як чесноти, що поєднує в собі всі вітальні компетентності випускника української школи.

Цільова група: вчителі початкових класів.

Обсяг (тривалість): 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Особливості реалізації програми: Програма реалізується в поєднанні віддаленого (з використанням дистанційних технологій навчання) та очного навчання, передбачає поєднання лекційних, практичних і самостійних форм роботи. Акцент зроблено на практичну спрямованість змісту навчання, аналіз реальних освітніх кейсів, виконання практичних завдань. Навчальні матеріали адаптовані до потреб педагогічних працівників різних категорій та рівнів професійного досвіду.

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (очно-дистанційна)

Мета полягає у розвитку компетентностей вчителів початкових класів, необхідних для ефективної організації освітнього процесу в умовах реалізації Державного стандарту початкової освіти, затвердженого Постановою КМУ від 26 грудня 2025 р. № 1810, Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти

«Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р (далі — Концепція Нової української школи), чинного законодавства з формування української ідентичності школярів, розвитку їх громадянських, моральних та патріотичних якостей.

Завдання підвищення кваліфікації:

- Ознайомити з сучасними тенденціями національно-патріотичного виховання та його нормативно-правовою базою;
- поглибити світоглядне розуміння патріотизму як головної чесноти українського громадянина, переосмислити український виховний ідеал сьогодення, вдосконалити здатність вирізняти застосування маніпуляцій, спекуляцій та фейків на темі патріотизму;
- забезпечити усвідомлення та поглиблення знань учителів початкових класів щодо узгодження виховних цілей з вимогами основних ідей та принципів Концепції «Нова українська школа» та державної політики у сфері загальної середньої освіти;
- сформувати цілісне розуміння сутності взаємозв'язку новітніх підходів, пропонованих НУШ до навчання, з вихованням учнів, їх ролі у формуванні ключових компетентностей через використання українознавчого компонента в навчальних предметах початкової школи та розвиток психологічної стійкості учнів;
- удосконалити професійні вміння проєктувати виховний процес з урахуванням освітніх потреб, можливостей, інтересів та індивідуальних освітніх траєкторій учнів в умовах сучасних викликів, використовуючи інтерактивні та практико-орієнтовані форми, спрямовані на активне залучення дітей до суспільно корисної, творчої, трудової, художньо-естетичної діяльності, через використання ігор, життєвих ситуацій, історій війни, виховних кейсів, проєктної та дослідницької діяльності;
- підвищити професійну компетентність учителів, зміцнити їх власну громадянську позицію та психологічну стійкість.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

Загальні компетентності:

ЗК.01. *Громадянська компетентність* - здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність).

ЗК.02. *Соціальна компетентність* - здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).

ЗК.03. *Культурна компетентність* - здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження.

ЗК.04. *Лідерська компетентність* - здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.

Професійні компетентності:

А.2. *Предметно-методична через* здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; здатності формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, здатності добирати й використовувати сучасні та ефективні методики й технології навчання, виховання та розвитку учнів; здатності розвивати в учнів критичне мислення; здатності здійснювати моніторинг результатів виховання та здатності формувати ціннісні ставлення в учнів.

А.3. *Інформаційно-цифрова*, що виявляється в здатності орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності; здатності ефективно використовувати наявні та створювати нові електронні освітні ресурси; здатності використовувати цифрові технології в освітньому процесі.

Б.1. *Психологічна*, що виявляється в здатності визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів; здатності використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності; здатності формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність; здатності формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною.

Б.2. *Емоційно-етична*, яка виявляється в здатності усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами; здатності конструктивно та безпечно взаємодіяти з усіма суб'єктами освітнього процесу; здатності усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у сучасному глобалізованому світі.

Б.3. *Компетентність педагогічного партнерства*, яка виявляється в здатності до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі; здатності залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства; здатності працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя/викладача для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

В.2. *Здоров'язбережувальна*, яка виявляється в здатності організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу.

В.3. *Проектувальна*, яка виявляється в здатності проєктувати осередки навчання і виховання учнів.

Г.1. *Прогностична*, яка виявляється в здатності прогнозувати результати освітнього процесу; здатності планувати освітній процес.

Г.2. *Організаційна*, яка виявляється в здатності організовувати процес навчання, виховання і розвитку учнів; здатності організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів.

Д.1. *Інноваційна*, яка виявляється в здатності застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; здатності використовувати інновації в професійній діяльності; здатності застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності.

Д.3. *Рефлексивна* компетентність, яка виявляється у здатності здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК02. Здатність формулювати систему цінностей, діяти соціально відповідально, неупереджено, як представник держави, керуючись нормами законодавства.

СК03. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

СК04. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Очікувані результати навчання:

- розрізняє види патріотизму і типи ідентичності;
- володіє інструментами формування культури демократії в своєму середовищі;
- вміє використовувати засоби педагогіки, в т.ч. й народної, для досягнення виховних цілей;
- зуміє сприяти становленню світоглядної позиції учня як суспільно корисного громадянина України.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Контроль та оцінювання за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, під час індивідуального та фронтального опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях здійснюється експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних запитань до теми. **Оцінювання вербальне.**

Курс **зараховується** за умови проходження вхідного опитування на електронному носії, **відвідування не менше 50%** аудиторних занять та самостійного **виконання** двох модульних контрольних робіт, невиконання яких передбачає зменшення кількості годин в сертифікаті на чотири години кожна.

Особливості реалізації програми: очно-дистанційна форма навчання, останній день навчання – в очному форматі на базі інституту. Оцінювання модульних контрольних робіт, які виконуються на електронному носії, здійснюються за системою «зараховано\незараховано».

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат видається відповідно до кількості прослуханих годин, за умови виконання програми не менше 50% від загальної кількості.

Вартість: безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням місцевих органів управління освітою, платна форма навчання згідно з кошторисом для всіх інших категорій – 650 грн.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації: сертифікат.

Місце проведення: м. Львів, вул. Огієнка, 18а, КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Зміст програми складається з 3-х модулів та 6-ти взаємопов'язаних тем.

В процесі навчання за Програмою слухачі виконують дві модульні контрольні роботи, оцінювання яких здійснюється за принципом «зараховано / не зараховано».

Учасники, які відвідали не менше 50% занять та успішно виконали індивідуальну роботу, отримують сертифікат відповідно до кількості прослуханих годин.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 30 год, з них: 7 год – лекційні заняття, 23 год – практична робота, 3 год – самостійна робота.

ІІІ. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Назви тем	Кількість годин			
	Усьог о	Лекції	Практи чні	Самостійн а робота
Інтеграційно-мотиваційне заняття	2		2	2
<i>Тема 1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою модуля.</i>			1	
<i>Тема 2. Формування очікувань учасників</i>			1	
Модуль 1. Сучасні вимоги до організації національно-патріотичного виховання	8	2	6	3 год на підготовку й виконання МКР
<i>Тема 1. Законодавче та наукове підґрунтя сучасного національно-патріотичного виховання.</i>		1		
<i>Тема 2. Методика реалізації сучасного національно-патріотичного виховання.</i>		1	6	

Модуль 2. Формування та розвиток української ідентичності учнів початкових класів	8	3	5	
<i>Тема 1. Поняття ідентичності та її види.</i>		1	1	
<i>Тема 2. Форми, методи і засоби формування та розвитку української ідентичності</i>		2	4	
Модуль 3. Інструменти формування культури демократії в закладі освіти	10	2	8	3 год на підготовку й виконання МКР
<i>Тема 1. Освіта для демократичного громадянства і прав людини</i>		2	6	
<i>Тема 2. Благополуччя дітей та дорослих</i>			2	
Вихідне діагностування, презентація добрих практик	2		2	2
Всього годин:	30	7	23	10

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Інтеграційно-мотиваційне заняття

Час за робочою навчальною програмою – 2 години

Тема 1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою модуля.

Тема 2. Формування очікувань учасників.

Модуль 1. Сучасні вимоги до організації національно-патріотичного виховання

Час за робочою навчальною програмою – 8 годин (лекція - 2, практичне -6)

Тема 1.1. Законодавче та наукове підґрунтя сучасного національно-патріотичного виховання.

План лекційного заняття (Л-1)

- 1.1. Нормативна база національно-патріотичного виховання.
- 1.2. Патріотизм, його види, поширені маніпуляції поняттям.

Тема 1.2. Методика реалізації сучасного національно-патріотичного виховання.

План лекційного заняття (Л-1)

- 2.1. Якості громадянина, що підтверджують його патріотичну позицію.

План практичного заняття (П-6)

- 2.1. Шляхи та методи формування та розвитку суспільно-корисних якостей громадянина України.

Модуль 2. Формування та розвиток української ідентичності учнів початкових класів

Час за робочою навчальною програмою 8 год(лекція - , практичних -)..

Тема 2.1. Поняття ідентичності та її види. (П-1, Л-1)

План лекційного заняття

1. Законодавство України про формування української ідентичності.
2. Ідентичність та її види.

План практичного заняття

- 1.1. Самоідентифікація педагога.

Тема 2.2. Форми, методи і засоби формування та розвитку української ідентичності (Л-2, П-4)

План лекційного заняття

1. Народна педагогіка.
2. Структурні компоненти етнопедагогіки.

План практичного заняття

1. Методика використання української етнопедагогіки для формування української ідентичності учнів молодших класів.
2. Партнерська взаємодія як комплекс дій з формування української ідентичності та патріотичної позиції школярів.

Модуль 3. Інструменти формування культури демократії в закладі освіти

Час за робочою навчальною програмою (10 годин: Л-2, П-8)

Тема 3.1. Освіта для демократичного громадянства і прав людини(Л-2, П-6)

План лекційного заняття

1. Що таке «демократичний освітній заклад»?
2. Компетентності для життя у демократичному суспільстві

План практичного заняття

1. Освітні діяльності, що розвивають компетентності для життя у демократичному суспільстві
2. Практичне використання Рамки компетентностей для культури демократії Ради Європи у щоденній практиці.

Тема 3.2. Благополуччя дітей та дорослих (П-2 год.)

План практичного заняття

1. Дієві інструменти та практики психосоціальної підтримки
2. **Вихідне діагностування, презентація добрих практик** (*практичне заняття, 2 год.*)

СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Контроль та оцінювання за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, індивідуальне та фронтальне опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми. **Оцінювання вербальне.**

На етапі завершення навчання за Програмою слухачі виконують **дві модульні контрольні роботи за модулями 1 і 2, теми яких викладачі можуть змінювати в залежності від освітньої траєкторії навчальних груп.**

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи за принципом: зараховано/не зараховано. Для отримання «зараховано» потрібно набрати не менше 5 балів.

Критерій оцінювання	Так	Частково	Ні
	Кількість балів		
Завдання є оригінальним авторським	* Завдання, яке містить плагіат,		

продуктом, відповідає принципам академічної доброчесності.	вважається таким, що набирає 0 балів і зарахованим бути не може.		
Завдання укладено відповідно до змісту вказаного модулю	1	0,5	0
Завдання розкриває суть поставленого питання	2	1	0
Завдання не містить фактичних та змістових помилок, оформлене грамотно.	2	1	0

Оцінювання розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методику роботи зі слухачами курсів. Оцінювання вербальне.

Список використаної літератури:

Нормативно-правові документи

- Закон України від 13.12.2022 № 2834- IX «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2834-20#Text>
- Закон України від 25.04.2019 № 2704-VIII "Про забезпечення функціонування української мови як державної" URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>
- Закон України від 09.04.2015 № 314 «Про правовий статус та вшанування пам'яті борців за незалежність України у XX столітті, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/314-19#Text>

Укази Президента України

- Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України № 143/2022 від 16 березня 2022 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143/2022#Text>

- «Про першочергові заходи щодо зміцнення обороноздатності держави, підвищення привабливості військової служби у Збройних Силах України та поступового переходу до засад професійної армії» від 01.02. 2022 № 36/2022 URL: <https://www.president.gov.ua/documents/362022-41285>
- Указ Президента України від 28.08.2019 № 162 «Про День пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/621/2019#Text>
- Указ Президента України від 13.11.2014 № 871 «Про День Соборності України» URL: <https://www.president.gov.ua/documents/8712014-18000>
- Указ Президента України від 13.11.2014 № 872 «Про День Гідності та Свободи» URL: <https://www.president.gov.ua/documents/8722014-18001>
- Указ Президента України від 14.10.2014 № 806 «Про День захисника України» URL: <https://www.president.gov.ua/documents/8062014-17816>

Постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України

- Про затвердження плану заходів з відзначення Національного дня молитви Розпорядження КМУ № 1157-р від 22.10.2025 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1157-2025-%D1%80#Text>
- Про затвердження Державного стандарту початкової освіти Постанова КМУ від 26 грудня 2025 р. № 1810 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1810-2025-%D0%BF#Text>
- Про схвалення *Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»* на період до 2029 року, розпорядження КМУ від 14 грудня 2016 р. № 988-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>
- Про затвердження Положення про ліцей безпекового спрямування та національно- патріотичного виховання Постанова КМУ № 420 від 09.04.2024 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/420-2024-%D0%BF#Text>
- Про схвалення Стратегії утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року та затвердження

операційного плану заходів з її реалізації у 2023—2025 роках Постанова КМУ № 1322 від 15.12.2023 року URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1322-2023-%D0%BF#Text>

- Про затвердження Державної цільової національно-культурної програми забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на період до 2030 року Розпорядження КМУ № 243-р від 15.03.2024 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/243-2024-%D1%80#Text>
- Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми з утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2028 року Розпорядження КМУ № 141-р від 16.02.2024 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/141-2024-%D1%80/ed20240216#Text>
- Про затвердження Державної цільової національно-культурної програми “Єдність у розмаїтті” на період до 2034 року Розпорядження КМУ № 850-р від 26.09.2023 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/850-2023-%D1%80#Text>

Накази Міністерства освіти і науки України

- Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції громадянської освіти в Україні Наказ МОН № 131 від 07.02.2024 року URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-planu-zahodiv-z-realizaciyi-koncepciyi-gromadyanskoyi-osviti-v-ukrayini?fbclid=IwAR2Y1OeItIFNzOoyoOrZcRuOAAEQFIxAnAz9RzrlTOS3fff7Fyf5yp3aJs>
- Про затвердження методичних рекомендацій щодо організації діяльності центрів національно-патріотичного виховання Наказ МОН № 141 від 07.02.2024 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0141729-24#Text>

Листи Міністерства освіти і науки України

- Про загальнонаціональну хвилину мовчання Лист МОН № 1/17500-25 від 22.08.25 року URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/95293/

- Лист МОН № 1/6267-22 від 10.06.22 року Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України URL: <https://imzo.gov.ua/2022/06/13/lyst-mon-vid-10-06-2022-1-6267-22-pro-deiaki-pytannia-natsional-no-patriotychnoho-vykhovannia-v-zakladakh-osvity-ukrainy/>
- Наказ МОН № 527 від 06.06.2022 року Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641 URL: <https://imzo.gov.ua/2022/06/08/nakaz-mon-vid-06-06-2022-527-pro-deiaki-pytannia-natsional-no-patriotychnoho-vykhovannia-v-zakladakh-osvity-ukrainy-ta-vyznannia-takym-shcho-vtratyv-chynnist-nakazu-ministerstva-osvity-i-nauky-ukrainy/>
- Про застосування державної мови у сфері освіти Лист МОН № 1/16742-23 від 27.10.23 року URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zastosuvannya-derzhavnoyi-movi-u-sferi-osviti>
- Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України. Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України 06.06.2022. № 527. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text>

Основна література

1. Бевз, Тетяна. Патріотизм як феномен: етимологічні корені, історична еволюція та ідеологічні аспекти. Українознавство та етнопедагогіка: витоки, становлення та розвиток шкільництва на теренах Прикарпаття: матеріали обласної педагогічної науково-практичної конференції (29 травня 2024 року) / авторка ідеї та упорядниця Л. Максим'як. Івано-Франківськ, 2024. С. 65–68.
2. Бех, І. Д. Виховні проблеми воєнного часу в контексті зміцнення незалежності України: наукова доповідь на засіданні Президії НАПН України, присвяченому 33-й річниці Незалежності України, 22 серпня 2024 р. Вісник Національної академії педагогічних наук України. 2024. № 6 (2). С. 1–5. URL: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2024.6203>

3. Бондаренко, Н. В., Косянчук, С. В. Національно-патріотичне виховання у контексті сучасних викликів: методичні рекомендації (для вчителів, методистів, авторів програм і підручників, науковців, викладачів, студентів закладів професійної й вищої освіти, управлінців, політиків). Київ, 2022. 64 с.
4. Виховні засади утвердження української національної ідентичності. Методичний посібник / [Журба К. О., Бех І. Д., Канішевська Л. В., Корнієнко А. В., Малиношевський Р. В., Рейпольська О. Д.]. Івано Франківськ: НАІР, 2024. 124 с. URL: [https://ipv.org.ua › uploads › 2025/01 › Metodp...](https://ipv.org.ua/uploads/2025/01/Metodp...) PDF
5. Журба К.О., Гаряча С.А., Боровець Л.М. Українська національно-культурна ідентичність – шлях до успішного майбутнього Науково-методичний посібник
6. Газізова О. Національно-патріотичне виховання у контексті утвердження української ідентичності в умовах війни: українознавчий контент URL:<http://journal.ndiu.org.ua/article/view/339615>
7. Канішевська Л. Феномен «національно-культурна ідентичність» як проблема сучасного вітчизняного педагогічного дискурсу URL: [http://www.apfn-journal.in.ua › archive › part_3](http://www.apfn-journal.in.ua/›archive/›part_3) PDF
8. Матяшук В.П. Патріотичне виховання на засадах духовного гуманізму. Львів, 2019. – 80 с.
9. Матяшук В.П. Сучасне патріотичне виховання в школах України. Тернопіль, Мандрівець. – 2014. – 384 с.
10. Національна ідентичність у трансформаційних процесах: безпекові чинники та консолідація суспільства / О. Газізова, Т. Бевз, І. Краснодемська, С. Бойко, Ю. Шинкарик, А. Кононенко, О. Соболева. Тернопіль, 2023. 308 с.
11. Проблеми розвитку ідентичності особистості в освітньому просторі: Матеріали круглого столу 20 жовтня 2022 року : Збірник матеріалів // За ред. А. Б. Коваленко, І. В. Остапенко. Київ: Міленіум, ВЦ «Просвіта», 2022. 78 с. (електронне видання)
12. СТРАТЕГІЯ відновлення та збереження національної пам'яті на Львівщині на період до 2030 року URL: <https://loda.gov.ua/documents/156638>
13. Утвердження української національної та громадянської ідентичності: монографія / К. Журба, І. Бех, С. Бойко, В. Євтушок, С. Гаряча, Л. Канішевська,

І. Кучинська, С. Кучинський, О. Лісовець, І. Нестайко, Л. Павлова, В. Рагозіна,
О. Рейпольська, Н. Сеньовська, С. Толочко, С. Федоренко, І. Шкільна, В. Ясько
; за заг. ред. К. Журба, О. Рейпольська. Київ : «Компрінт». – 2024. – 232 с.